

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci ing. Ladislava Dvořáčka
na téma „Vypořádací podíl a stanovení jeho výše“

Rozsah práce: 65 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 16. června 2015

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil aktuální téma. Rekodifikace výrazně změnila právní úpravu vypořádacího podílu. Je vhodné a nezbytné tyto změny analyzovat a odborně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako náročné. K novému civilnímu právu se dosud pojí jen málo odborných pramenů, zato bezpočet nejasností. Je zřejmé, že diplomant se musel v části materie zorientovat „na vlastní pěst“ a spolehnout se na autentické poznání nového práva. To přitom v oblasti, jíž se věnoval, nenabízí jednoduchá, jednoznačná ani přehledná řešení. Orientace v systému nového práva se tím ztěžuje.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl podat ucelený pohled na vypořádací podíl, i v souvislostech účetních a daňových. Takto jej víceméně naplňuje. Je ale otázka, zda to bylo šťastné zaměření. Práce podává komplexní přehled právní úpravy vypořádacího podílu ve všech formách obchodních korporací, včetně nadnárodních, a obohacuje jej o zmíněný kontext účetní i daňový. Vzhledem k omezenému rozsahu tím však nutně ulpívá dosti na povrchu. V řadě ohledů podává jen základní informaci. Sice přehlednou a popisnou, leč poněkud sterilní. Zrovna pohled účetní a daňový přitom mohl pomoci rozkrýt významné deficity platné úpravy korporační, například ve vztahu ke zvolené koncepci uvolněného podílu ve společnosti s ručením omezeným. Mnoha palčivých otázek na pomezí právní a ekonomické vědy se diplomant dotýká spíše letmo. Nevěnuje jim pozornost, kterou by zasluhovaly a již by osoba znalá účetnictví a daní mohla být schopna. Celkově tedy shledávám, že práce zaostala za potenciálem, který skýtá symbióza obchodněprávní, účetní a daňové erudice, jíž se diplomant může vykázat.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Systematika práce je přehledná a logická. V kapitole věnované komanditní společnosti bych snad jen předsunul výklad o rozdělení podílu mezi komanditisty a komplementáře před pojednání o vypořádacím podílu jednotlivých druhů společníků (od obecného ke zvláštnímu).

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů víceméně odpovídá zvolenému zaměření práce a je poměrně obsáhlý. Zcela v něm postrádám díla zahraniční provenience. Přinejmenším zdroje německé mohly argumentačně pomoci ve výkladových nesnázích, v nichž se ocitáme zvláště ve vztahu k osobním společnostem. Nemluvě o tom, že mohly potvrdit výtky na adresu některých řešení zvolených v novém korporacním právu. Poznámkový aparát je přiměřený, po obsahové i formální stránce.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy odborné analýzy má rezervy. Je to logický důsledek zvoleného cíle práce a akcentu na ucelenost (komplexnost) diplomantova pojednání, spíše než hloubku. Vhodnější by, myslím, bylo rezignovat na povšechnost a raději detailněji rozebrat a argumentovat klíčové otázky, jež jsou při aplikaci nové úpravy vypořádacího podílu stěžejní, i v jejich účetních a daňových souvislostech. Tím spíše, když některé probírané části pro účel práce ani nejsou nijak nezbytné. Viz třeba přehledy způsobů zániku účasti společníka ve společnosti či obecné charakteristiky jednotlivých forem společností. Oceňuji naproti tomu důslednou reflexi judikatury i snahu diplomanta zaujímat vlastní postoj k předkládaným názorovým sporům. V těchto pasážích na druhé straně postrádám přesvědčivou vlastní argumentaci, třeba právě argumenty z oblasti ekonomické vědy. Mnohé otázky diplomant nařkl a odbyl několika větami, přitom jsou klíčové a zasluhují pozornost i rozbor. Za všechny problém předpokladů, za nichž může společnost plnit vypořádací podíl v jiných hodnotách, než jsou peníze (ale i otázku daňových a účetních souvislostí takového postupu), kritérií pro určení „přiměřené“ ceny, za niž minimálně musí společnost s ručením omezeným prodat uvolněný podíl, postupuje-li dle § 213 odst. 1 ZOK, či určení předmětu a metod ocenění v režimu § 36 odst. 3 ZOK (skutečně se hodí výnosová metoda a ocenění závodu?), tím spíše v osobních společnostech, zvláště veřejné obchodní. Zklamala mě část věnovaná zákonnému vymezení vypořádacího podílu v případě, že společnost zpeněží uvolněný podíl, v § 213 odst. 2 ZOK. Účetní a daňové aspekty tohoto vymezení dle mého nutně odhalují nevhodnost zvolené koncepce uvolněného podílu. V pasážích věnovaných družstvu bych očekával větší pozornost specifikům bytových družstev. Jednak v realitě tuzemského družstevnictví dominují, postup dle § 748 a § 749 ZOK se tak uplatní podstatně častěji než dle obecného pravidla v § 623 ZOK, jednak zrovna úpravu vypořádacího podílu v nich pokládám za nedobře konstruovanou, často vedoucí k nespravedlnosti. Atd.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je odpovídající, dílo je co do své formy i grafiky na slušné úrovni. Z hlediska struktury práce snad jen není jasné, do které části podřadit pasáže, které následují po nadpisu určité kapitoly, leč před dalším číslovaným nadpisem podkapitoly. Tak např. za nadpisem kapitoly 1. na str. 2 následuje další nadpis podkapitoly s číslem 1.1. Mezi nimi je ale vložen celý odstavec textu. K jaké (pod)kapitole jej přiřadit? 1.0.? Podobně v dalších částech práce. Není také vhodné uvozovat výčet před dvojtečkou na posledním řádku stránky,

když výčet následuje až na stránce následující (viz na str. 24 a 25). V kapitole 7.1.3. na str. 43 dole diplomant odkazuje znovu jen na kapitolu 7.1.3.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková i stylistická úroveň vyhovují. Až na poměrně časté chyby v psaní interpunkce.

4. Případná další vyjádření k práci

Pochybnost mám o správnosti či úplnosti některých diplomantových závěrů a tezí. Úvodní části práce dostatečně nezdůrazňují, že právo na vypořádací podíl vzniká společníkovi jen při zániku jeho účasti jinak než převodem. Z jiných kapitol je však zřejmé, že si je toho diplomant vědom. Také není pravdou, že vypořádací podíl tvoří součást závazku mezi „společníkem a společností“ (str. 6). Pochybuji o správnosti teze, že lze (samostatně) postoupit právo na vypořádací podíl, které vznikne v budoucnu (tamtéž). Tabulky na str. 8 a 39 vzájemně nekorespondují a nejsou v řadě bodů úplné, správné ani vnitřně konzistentní. Poslední položka na str. 8 např. v levém sloupci pojednává o zániku v rámci insolvenčního řízení, v pravém však zahrnuje případy výkonu rozhodnutí, které s insolvencí nemají nic společného. Není ostatně pravdou, že účast vždy zaniká již pravomocným nařízením exekuce na podíl. Nesouhlasím s návrhem posuzovat míru „podstatnosti“ pro účely výkladu § 36 odst. 3 ZOK optikou mezinárodních standardů auditu a prahů uváděných na str. 13. Smysl a účel obou pravidel je dle mého odlišný. Pochybuji o pravdivosti tvrzení na str. 30, dle něhož v případě vypořádacího podílu vyplaceného v nepeněžitě formě může dojít k tomu, že cena dle znaleckého posudku bude vyšší než pohledávka společníka z titulu vypořádacího podílu. Nesdílím názor ze str. 42 o tom, že společnost může uvolněný podíl prodat i po uplynutí lhůty dle § 214 odst. 1 ZOK. Není pravdou, že veřejnou obchodní společnost charakterizuje solidární ručení společníků (str. 48). Velmi pochybuji o tom, že ve veřejné obchodní společnosti lze pro účely vypořádacího podílu uvažovat o použití výnosové metody oceňování (str. 52).

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Uvítám, jestliže se diplomant vyjádří k mým výtkám popsaným výše a svá tvrzení doplní nebo uvede na pravou míru.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor popsaným výhradám práci celkově hodnotím jako způsobilou obhajoby a obhajitelnou. Konkrétní hodnocení ponechávám závislým na průběhu a výsledcích této obhajoby. Předběžně se kloním ke stupni dobře.

V Praze dne 9. září 2015

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.